государственный аграрный университет». Ветеринария. Т. 36., Гродно ГГАУ. 2017. С. 56– 62.

6. Pratschke, K. Pyometra. Complications in Small Animal Surgery. University of Health Sciences in Pomona, California, USA, 2015. 968 p.

7. Zhelavskyi, M. M. Ontogenetic features of the formation of local immune protection of the mammary gland of cows (literature review and original research). *Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyj*. 2017. Vol. 19, no 78. P. 3-8. http://doi.org/10.15421/nvlvet7801

8. Verstegen, J., Dhaliwal, G., Verstegen-Onclin, K. Mucometra, cystic endometrial hyperplasia, and pyometra in the bitch: advances in treatment and assessment of future reproductive success.*Theriogenology*. 2008. Vol. 70(3). P. 364-374.

9. Zhelavskyi, M. Changes in the immunobiological reactivity of the organism of cows in the pathogenesis of mastitis. Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series "Veterinary Sciences. 2018. Vol 20. No. 83. P. 77-82: https://doi.org/10.15421/nvlvet8315

10. Hagman, R. A., Lagerstedt, A. S. Hedhammar breed-matched case-control study of potential risk-factors for canine pyometra. *Theriogenology*. 2011. Vol. 75(7). P. 1251-1257.

Яцина Сергій
аспірант
Науковий керівник: д.с.-г. н., професор Супрович Т.М.
Подільський державний аграрно-технічний університет
Кам'янець-Подільський, Україна

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ХРОНІЧНОЇ НИРКОВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ У КІШОК

Хронічна ниркова недостатність (ХНН) у кішок поширена патологія, яка досить часто зустрічається в практиці лікаря ветеринарної медицини. Будь - яке захворювання, яке уражує нирки, буде призводити до порушення їх структури і функції. При цьому саме функція нирок визначає стан тварини та її самопочуття. Так як нирки виконують багато важливих для організму тварини біологічних функцій, саме фільтраційна здатність нирок являється однією із важливих, її вимірюють за допомогою швидкості клубочкової фільтрації яка являється «золотим стандартом» оцінки стану нирок собак і кішок [5]. В дослідних лабораторіях ниркову фільтрацію оцінюють по нирковому кліренсу маркерних речовин, таких як інулін або креатинін. В ветеринарній практиці проводять оцінку кліренсу по біохімії крові таких показників як сечовина та креатинін, а також дослідження біохімії сечі. Зазвичай вважають, що патологічні зміни в нирках відбуваються паралельно з швидкість клубочкової фільтрації. Накопичення в плазмі крові небілкових азотистих речовин, таких як креатинін та сечовина, позначають терміном «азотемія». Її можна класифікувати як преренальну, ренальну, постренальну і змішану [6].

ХНН – це ниркова недостатність тривалістю більше 3 тижнів. Частота її виявлення

зростає з віком котів: за різними даними вона уражає від третини до більше ніж 60 % старих котів. Завдяки складності та багатоплановості ХНН, її діагностика і лікування також складні та багатопланові залежно від конкретного прояву цієї патології [2]. Діагностику хвороби проводять первинно за симптомами: втрата апетиту, рвота, діарея, летаргія, зменшення частоти і кількості акту сечовипускання, втрата ваги, а також вторинно, за допомогою лабораторних та інструментальних методів дослідження: цитологічне та біохімічне дослідження сечі, УЗД нирок та органів сечовиділення, біохімія крові та рентген [3].

За даними лабораторних аналізів відзначають: протеїнурію, уремію, збільшення показників сечовини та креатиніну. При ультразвуковій діагностиці відзначають збільшення нирок у розмірі, затримання первинної сечі у нирковій мисці, зміна диференціації клітин кіркового та мозкового шару, уроліти тощо.

Лікування даного захворювання симптоматичне та спрямоване на збільшення здатності нирок до їхньої природньої функції - акту утворення первинної сечі та її виведення разом з продуктами розпаду біологічних процесів організму [4]. Зокрема, використовують розчини електролітів (Рінгера, Рінгера-Лактат, Реосорбілакту) для відновлення водно-електролітного балансу в крові; сечогінні препарати (фуросемід, лазикс, трифас, р-н маніту) для забезпечення форсованого діурезу; спазмолітики (но-шпа, папаверин, платифілін) для покращення відтоку сечі та знеболення; антибіотики (енрофлоксацин, цефтріаксон, амоксицилін) для пригнічення вторинної мікрофлори, вітамінно-мінеральні добавки та препарати [3].

Дане захворювання займає 6 місце у світі та Україні у кішок, з якими звертаються власники тварин до лікаря ветеринарної медицини. Рання діагностика зазвичай неможлива внаслідок безсимптомного протікання хвороби на ранніх стадіях, зазвичай діагноз встановлюється уже на пізніх етапах хвороби, що ускладнює лікування та контроль перебігу хвороби, тому необхідно приділити більше уваги дослідженню розвитку патології на ранніх етапах і з'ясувати фактори і чинники на її розвиток [6].

Список використаних джерел

1. Б.В. Борисевич, В. Свириденко, В.В. Гуніч. Гістологічна діагностика хронічної ниркової недостатності в котів. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Ґжицького*. 2016. т 18, № 3 (70).

2. Борисевич Б.В., Гуніч В.В., Юшкова О.С. Клініко – морфологічні особливості ниркової недостатності у котів. *Аграрний вісник Причорномор'я.* 2014. Випуск 72.

3. Влізло В.В., Максимович І.А., Ніцпонь Й. Застосування біопсії у діагностиці хвороб нирок у тварин. *Ветеринарна медицина України*. 2009. № 1. С. 16–17.

4. Горальський Л.П., Хомич В.Т., Кононський О.І. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи дослідження у нормі та при патології. Житомир : Полісся, 2005. 288 с.

5. Зон Г.А., Скрипка М.В., Іванівська Л.Б. Патологоанатомічний розтин тварин. Донецьк : ПП Глазунов Р.О., 2009. 189 с.

6. Коллиар Л., Десфонти Ж-Клод Хроническая почечная недостаточность. *Ветеринар.* 2008. № 5. С. 44–48.

7. Нефрология и урология собак и кошек ; под ред. Дж. Эллиота и Г. Гроера. 2-е изд. Пер. С англ. Москва : Аквариум Принт, 2014. 352 с.

8. Чандлер Э.А., Гаскелл К. Дж., Гаскелл Р.М. Болезни кошек / Пер. с англ. Москва : Аквариум Принт, 2011. 688 с.